

Handleiding Afwegingskader VGN voor opleidingsadviseurs in de Gehandicaptenzorg

Dit afwegingskader ondersteunt opleidingsadviseurs bij het geven van een gedegen ontwikkeladvies voor sollicitanten en medewerkers in de gehandicaptenzorg.

Het doel is op een eenduidige wijze competenties te herkennen van (nieuwe) medewerkers binnen de gehandicaptenzorg zodat zij op maat toegerust worden om aantoonbaar vakbekwaam te worden. Ook sluit dit kader aan bij de ontwikkelpaden van het ministerie van Sociale Zaken die zijn geformuleerd door CINOP in opdracht van de zorgbranches (Actiz, Sociaal Werk Nederland en VGN).

samenwerking tussen organisaties om soepelere personeelsbewegingen te bevorderen. Deze handleiding biedt een overzicht van de stappen die genomen kunnen worden om tot een duidelijk en objectief advies te komen.

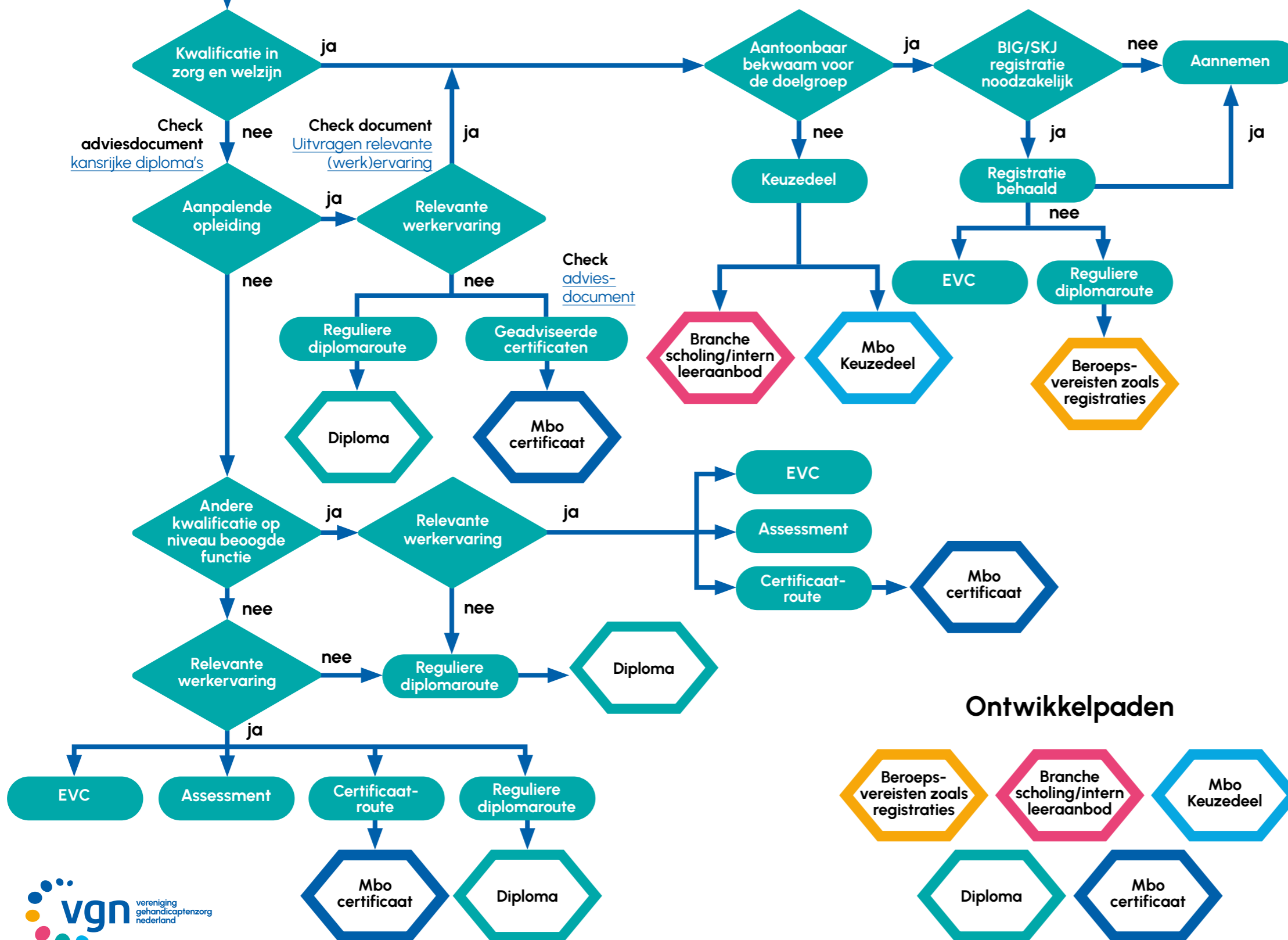
Vertrouwen opbouwen tussen organisaties

Het kader draagt bij aan het vergroten van het vertrouwen in elkaars organisatie. Het faciliteert communicatie en

Vraag altijd naar de wensen van de kandidaat

Vraag wat de kandidaat wil op het gebied van leren en ontwikkelen. Dit helpt bij het bepalen of een opleiding wenselijk is en of het past bij de voorkeur van de kandidaat.

Kandidaat

Ontwikkelpaden

Toelichting op de processtappen van het afwegingskader

Kwalificatie in zorg en welzijn

Welke kwalificatie automatisch toeleidt tot een functie binnen het primair proces kan enigszins verschillen per organisatie.

Aanpalende opleiding

Zie document [Kansrijke diploma's](#)

Bekwaamheid voor de Doelgroep

Met deze processtap wordt ook bedoeld 'is iemand bekwaam voor de complexiteit van de zorgvraag'

Aantoonbaar Bekwaam

De definitie van 'aantoonbaar bekwaam' kan per organisatie verschillen. Het is belangrijk om binnen de organisatie duidelijke afspraken te maken over wat dit betekent.

Aantonen Relevante werk- en levenservaring

Er zijn verschillende manieren om kennis en ervaring aan te tonen.

- Portfolio
- Referenties
- Proeve van Bekwaamheid
- 360 °Feedback
- Criterium gericht interview
  - Zorg ervoor dat de beoordelingen onafhankelijk en objectief zijn. Dit moet aantoonbaar zijn door de organisatie
- Assessments
  - Criteria voor assessments: Stel criteria vast waaraan assessments moeten voldoen. Maak duidelijke afwegingen wie wel en wie niet een assessment krijgt.
  - Soort assessment en aanbieder: De keuze van het type assessment en de aanbieder is aan de organisatie.
- Eerder verworven competenties

Resultaat relevante werk- en levenservaring

Het is afhankelijk van de aard en de duur van de werkervaring wat er nog aanvullend nodig is. Hierbij is ook de gewenste functie en doelgroep van belang. Check het document Uitvragen (werk) ervaring

Advies aan kandidaat

In dit afwegingskader is alleen het scholingsaanbod met civiel effect opgenomen. Een organisatie kan natuurlijk ook kiezen voor het adviseren van intern leeraanbod. Dit heeft echter geen civiel effect en moet ook besproken worden met de kandidaat. Het kan zijn dan bij het overstappen naar een andere branche in dat geval opnieuw een scholingstraject gevolgd moet worden.

Implementatie en verantwoordelijkheden

Spreek goed af wie welke rol heeft binnen de organisatie. Dit voorkomt misverstanden en zorgt voor een soepel verloop van het proces.

Kansrijke diploma's VGN

De huidige arbeidsmarkt vraagt om flexibel opleiden. Dat begint bij valideren en hiermee erkennen wat iemand al in huis heeft aan kennis en ervaring. Abrona, 's Heeren Loo, Bartiméus, Pluryn, en Amerpoort hebben samen met de VGN de handen ineengeslagen. Samen zijn de MBO-certificaten behorende bij Maatschappelijke Zorg niveau 3 en niveau 4 vergeleken met een aantal kansrijke (aanpalende) diploma's.

te weten:

- Sport en Bewegen N3 en N4
- Sociaal Maatschappelijke Dienstverlening
- Doktersassistent
- Onderwijsassistent
- PABO
- Pedagogisch Werk N3 en N4
- CMV
- Propedeuse Hbo opleidingen
- Horeca

Op basis van deze vergelijkingen blijkt dat kandidaten met een kansrijk diploma al dan niet opgeleid kunnen worden middels enkele MBO-certificaten, om het werk te kunnen doen als begeleider in het primaire proces in de Verstandelijk Gehandicapten Zorg. Hierbij is het goed te weten, dat bij de vergelijkingen soms een werkproces in de omschrijving niet helemaal overeenkomt, maar het gewenste gedrag en resultaten wel. Het advies bestaat uit een algemene aanbeveling van scholing voor de functie van begeleider. Buiten het advies

vallen nog de persoonsgebonden factoren, en locatie-, client-, en organisatie-gebonden eisen en eventuele wettelijke kaders. Voor de functie van persoonlijk begeleider is voor de kansrijke diploma's vanaf niveau 4 een aanvullend advies geschreven. Organisaties kunnen naar eigen inzicht bekijken wat dan nog nodig is ter ondersteuning, bij Onderwijsassistent zou bijvoorbeeld 'Ontwikkelt en voert regie over het ondersteuningsplan' nog een aandachtspunt kunnen zijn.

Advies aanvullende certificaten

MBO-CERTIFICATEN MZ3 EN MZ4

Hieronder als eerste de MBO-certificaten die bij Maatschappelijke Zorg niveau 3 (MZ3) en Maatschappelijke Zorg niveau 3 (MZ4) horen

CERTIFICATEN BASISDEEL MZ 3 EN 4

- Zorgdragen voor het ondersteuningsproces in de MZ C0108
- Individuele ondersteuning en zorg in de MZ C0098
- Ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden in de MZ C0100

CERTIFICATEN PROFIELDEEL MZ 3

- Ondersteunen en begeleiden in de MZ C0101
- Professionalisering en kwaliteit in de MZ C0104

Certificaten profieldeel MZ 4

- Organiseren en begeleiden in de MZ C0103
- Coördineren en organiseren in de MZ C0094
- Borgen van professionalisering en kwaliteit in de MZ C0092

Benodigde aanvullende certificaten voor functie begeleider in de MZ primair proces bij behaald onderstaand diploma:

SPORT EN BEWEGEN NIVEAU 3

Individuele ondersteuning en zorg in de MZ C0098

- Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg
- Voert zorg technische handelingen uit
- Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties

Ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden in de MZ C0100

- Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden
- Ondersteunt de cliënt bij participatie

Ondersteunen en begeleiden in de MZ C0101

- Levert een bijdrage aan het opstellen en bijstellen van het ondersteuningsplan
- Ondersteunt en begeleidt een groep cliënten bij activiteiten*
- Ondersteunt de cliënt bij het voeren van eigen regie

* Het ondersteunen en begeleiden van groepen bij activiteiten is een groot deel van de opleiding Sport en Bewegen. De overige twee werkprocessen komen echter niet terug in het KD.

SPORT EN BEWEGEN NIVEAU 4

Individuele ondersteuning en zorg in de MZ C0098

- Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg
- Voert zorg technische handelingen uit
- Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties

Ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden in de MZ C0100

- Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden
- Ondersteunt de cliënt bij participatie

Overig:

Het werkproces "Ondersteunt de cliënt bij het voeren van eigen regie, PI-KI-W3" is verweven in veel werkprocessen van de opleiding Sport en bewegen niveau 4, maar komt niet als apart thema aan bod. Vertaling naar ghz kan behulpzaam zijn, afhankelijk van doelgroep. Advies: Interne training voor vergroten eigen regie. Hele certificaat is, in tegenstelling tot niveau 3, niet nodig.

SOCIAAL WERK NIVEAU 4

Individuele ondersteuning en zorg in de MZ C0098

- Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg
- Voert zorg technische handelingen uit
- Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties

Overig:

Werkproces: "Ondersteunt en begeleidt een groep cliënten bij activiteiten PI-KI-W2" mist, maar kan met interne scholing/ stage aangevuld worden. Afhankelijk van doelgroep. Onderliggende competenties komen namelijk wel aan bod in de opleiding. Daadwerkelijk een activiteit begeleiden niet.

DOKTERSASSISTENT NIVEAU 4

Ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden in de MZ C0100

- Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden
- Ondersteunt de cliënt bij participatie

Ondersteunen en begeleiden in de MZ C0101

- Levert een bijdrage aan het opstellen en bijstellen van het ondersteuningsplan
- Ondersteunt en begeleidt een groep cliënten bij activiteiten
- Ondersteunt de cliënt bij het voeren van eigen regie*

* Dit werkproces is wel aangetoond. Wellicht vrijstelling (van onderwijs) mogelijk. Wat mist is de basis van het groepswerk. Overige twee werkprocessen van dit certificaat zijn dus wel waardevol.

ONDERWIJSASSISTENT NIVEAU 4

Individuele ondersteuning en zorg in de MZ C0098

- Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg
- Voert zorg technische handelingen uit
- Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties

Ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden in de MZ C0100

- Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden
- Ondersteunt de cliënt bij participatie

Overig:

Werkproces: 'Begeleidt (nieuwe) collega's, stagiaires en/of vrijwilligers' komt niet voor in KD. Advies: interne scholing

Vervolg

Benodigde aanvullende certificaten voor functie begeleider in de MZ primair proces bij behaald onderstaand diploma:

PABO NIVEAU 6

Individuele ondersteuning en zorg in de MZ C0098

- Ondersteunt de cliënt bij de zelfzorg
- Voert zorg technische handelingen uit
- Handelt in onvoorziene en/of crisissituaties

Ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden in de MZ C0100

- Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden
- Ondersteunt de cliënt bij participatie

PEDAGOGISCH MEDEWERKER KINDEROPVANG NIVEAU 3

Ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden in de MZ C0100

- Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden
- Ondersteunt de cliënt bij participatie

Overig:

Het werkproces 'Voert zorgtechnische handelingen uit', komt niet voor in KD.

Advies: interne scholing

GESPECIALISEERD MEDEWERKER KINDEROPVANG NIVEAU 4

Ondersteunen bij participatie, wonen en huishouden in de MZ C0100

- Ondersteunt de cliënt bij wonen en huishouden
- Ondersteunt de cliënt bij participatie

Overig:

Het werkproces 'Voert zorgtechnische handelingen uit', komt niet voor in KD.

Advies: interne scholing

Benodigde aanvullende certificaten voor functie persoonlijk begeleider in de MZ primair proces bij behaald onderstaand diploma:

NB Het gaat hier om eventuele extra certificaten, naast de certificaten die zijn geadviseerd voor de functie begeleider in het primaire proces.

SPORT EN BEWEGEN NIVEAU 4

Geen aanvulling nodig

SOCIAAL WERK NIVEAU 4

Geen aanvulling nodig

Doktersassistent niveau 4

Voor functie van Persoonlijk begeleider mist het werkproces: 'Ondersteunt de cliënt bij het behouden/ opbouwen/ versterken van het sociale netwerk (P2-K1-W4)'.
Advies: organisatie neemt beslissing hoe dit werkproces aangetoond moet worden.

ONDERWIJSASSISTENT NIVEAU 4

Voor functie van Persoonlijk begeleider mist het werkproces: 'Ontwikkelt en voert regie over het ondersteunings-plan (P2-K1-W1)'.
Advies: organisatie neemt beslissing hoe dit werkproces aangetoond moet worden.

PABO NIVEAU 6

Geen aanvulling nodig

GESPECIALISEERD MEDEWERKER KINDEROPVANG NIVEAU 4

Geen aanvulling nodig

Advies op overige diploma's:

CULTUREEL MAATSCHAPPELIJKE VORMING NIVEAU 6

CMV overlapt alle certificaten gedeeltelijk.

Advies: op maat 1 of 2 MBO-certificaten scholen of (interne)bijscholing op onderdelen als bijvoorbeeld psychopathologie, doelgroepenkennis, methodieken, verzorging, medicatie en huishouden.

Kandidaat is door vooropleiding in staat zelf aan te geven welke kennis nog ontbreekt en op welke manier deze aangevuld moet worden.

PROPEDEUSE VAN EEN AANPALENDE HBO

Geen algemene vrijstellingen op MBO-certificaten.

Advies is opleiden via MBO-certificaten (al dan niet in combinatie met EVC) of via de diplomaroute.

DIVERSE HORECAOPLEIDINGEN NIVEAU 3, 4 EN 6

Te weinig overlap met KD om te vallen onder de kansrijke opleidingen

Uitvragen relevante (werk)ervaring

Eerste check:

- Welke functie wil iemand gaan uitvoeren?
- Met welke doelgroep gaat iemand werken?
- Is dit een stand-alone locatie?
- Zijn er bevoegdheden en/ of een registratie noodzakelijk zoals BIG of SKJ?

Werkervaring:

- Heeft de kandidaat al eerder werkervaring aangetoond door middel van een EVC, een assessment of portfolio?
  - Zo ja, wat is de waarde van de beoordeling (onafhankelijk/objectief/subjectief?):
  - Is dit een officieel document (bijvoorbeeld door ROC/Hogeschool of EVC-traject)
  - Is dit gemeten door een onafhankelijk persoon of instituut?
- Is er een referentie van direct betrokkenen (mantelzorg/familie)
- Is er een zelf-assessment zoals een persoonlijkheidstest aanwezig van de kandidaat?
- Komt de inhoud van de relevante werkervaring overeen met de inhoud van de uit te voeren functie(onderdelen)?
- Wat is de totale duur van de relevante werkervaring, inclusief het gemiddeld aantal uur per week? (afstemming binnen organisatie noodzakelijk wat minimaal benodigd is)
- Op welk niveau heeft de kandidaat de relevante werkervaring laten zien?

Overige ervaring:

- Is er relevante levenservaring die de kandidaat meebrengt
- Is er sprake van relevante stage/werkervaring, opgedaan bij vorige werkgever

Amerpoort

Bartiméus:

